

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชชาลย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๑/๒๕๕๔

วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคม

ด้วยนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ชื่อพรรคพัฒนาสังคม ตามมาตรา ๑๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๑๗/๒๕๕๓ ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ พรรคพัฒนาสังคม จึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นถึงเก้าสิบวันนับจนถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นถึงเก้าสิบวันนับจนถึงสิ้นปีปฏิทินจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๓) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนดและแจ้งให้พรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ปราบกฏว่า พรรคพัฒนาสังคมไม่แจ้งให้นายทะเบียนพรรคทราบภายในเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคม ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพัฒนาสังคม เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

หัวหน้าพรรคพัฒนาสังคมมีหนังสือลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ ชี้แจงข้อกล่าวหา สรุปว่า พรรคพัฒนาสังคม ได้จัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคพัฒนาสังคมในรอบปี ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบแล้วในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง เพราะพรรคพัฒนาสังคมได้ดำเนินการครบถ้วนแล้ว จึงไม่มีความผิดตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง

พิจารณาข้อเท็จจริงจากคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของฝ่ายผู้ร้อง และฝ่ายผู้ถูกร้องแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะยุบพรรคพัฒนาสังคม เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้อง ได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๑๗/๒๕๕๓ ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ พรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้อง จึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นถึงเก้าสิบวันนับจนถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๑๕ บัญญัติให้พรรคการเมืองเป็นนิติบุคคลเมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งหัวหน้าพรรคพัฒนาสังคมจึงมีหน้าที่ต้องยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคตาม มาตรา ๓๕ ส่วนคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของหัวหน้าพรรคพัฒนาสังคมที่ได้แย้งว่า ได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคพัฒนาสังคม (แบบ ท.พ. ๘) แล้ว โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประทับตราวันที่ ๕๕๓๒ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ นั้น พังไม่ขึ้น เนื่องจากปรากฏจากคำร้องเพิ่มเติม พร้อมเอกสารประกอบของผู้ร้องว่า เลขรับหนังสือดังกล่าวเป็นการออกให้แก่หนังสือพรรคพัฒนาสังคม เรื่อง ส่งทะเบียนสมาชิกพรรค ซึ่งไม่มีการลงรับเอกสารเรื่องรายงานการดำเนินกิจการของพรรคพัฒนาสังคม แต่อย่างใด ประกอบกับหนังสือของพรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้อง ซึ่งได้มีถึงประธานกรรมการการเลือกตั้ง (นายทะเบียนพรรคการเมือง) เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เพื่อทบทวนพิจารณาคำสั่งของ นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้องยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้อง โดยพรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า มีความคลาดเคลื่อนและไม่มีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งในหนังสือดังกล่าวก็ขัดแย้งกับคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญของพรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ ที่อ้างว่าพรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้องในรอบปี ๒๕๕๓ ที่ผ่านมาถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีที่นายทะเบียนพรรคการเมือง กำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบแล้วในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ นั้นอีกด้วย ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า หัวหน้าพรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และโดยที่

มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” ดังนี้ เมื่อความปรากฏว่าพ้นกำหนดเวลาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว พรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้อง ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้อง ได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคพัฒนาสังคม

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ